

واریکوسل چیست؟

واریکوسل به بزرگ شدن و پیچ خوردگی سیاهرگ‌های کیسه بیضه (اسکروتوم) گفته می‌شود. واریکوسل شبیه یک رگ واریسی است که ممکن است در پای خود مشاهده کنید. واریکوسل شایعترین علت تولید کم اسپرم و کاهش کیفیت اسپرم است که می‌تواند باعث ناباروری شود؛ با این حال، واریکوسل همیشه بر تولید اسپرم تاثیر نمی‌گذارد. واریکوسل همچنین می‌تواند باعث کوچک شدن بیضه‌ها شود. بیشتر واریکوسل‌ها در طول زمان پیشروی می‌کنند. خوشبختانه، اغلب واریکوسل‌ها به آسانی تشخیص داده می‌شوند و بسیاری از آن‌ها نیز به درمان نیاز ندارند. اگر واریکوسل باعث ایجاد علائم شوند، اغلب می‌تواند با جراحی ترمیم شود واریکوسل به بزرگ شدن و پیچ خوردگی سیاهرگ‌های کیسه بیضه (اسکروتوم) گفته می‌شود.

در واقع سیستم تولید مثل مردانه تولید، ذخیره و حرکت اسپرم را بر عهده دارد. اسکروتوم، کیسه‌ای است که بیضه‌ها را در خود نگه می‌دارد. اسپرم و هورمون تستوسترون در بیضه‌ها ساخته می‌شوند. اسپرم در حالی که از طریق یک لوله‌ی پیچ خورده (اپیدیدیم) که در پشت هر بیضه قرار دارد حرکت می‌کند نیز بالغ می‌شود. اسپرم‌ها در مجرای اپیدیدیم حرکت کرده و از طریق مجرای واژدفران به پروستات منتقل می‌شود.

هنگام انزال، مایع منی با اسپرم در پروستات ترکیب می‌شود و هنگام انزال خارج می‌شود. مایع منی از طریق مجرای ادرار حرکت کرده و از انتهای آلت تناسلی فرد خارج می‌شود. طناب اسپرماتیک حاوی مجرای واژدفران و

شریان بیضه است که خون را به بیضه‌ها می‌رسانند. همچنین شبکه‌های پامپینی فرم، که در واقع گروهی از سیاهرگ‌های متصل شده هستند که خون را از بیضه‌ها تخلیه می‌کنند. شبکه‌های پامپینی فرم قبل از ورود به بیضه‌ها خون را در شریان بیضه سرد می‌کنند. این کار کمک می‌کند تا دمای مورد نیاز برای ساخت اسپرم را فراهم کند.

واریکوسل هنگامی رخ می‌دهد که شبکه سیاهرگی پامپینی فرم، بزرگ می‌شوند. این رگ‌ها مانند رگ‌های واریسی در پا هستند. واریکوسل در دوران بلوغ ایجاد می‌شود و می‌تواند بزرگتر شود و در طول زمان قابل تشخیص شود. واریکوسل غالباً در سمت چپ رایج‌تر است و به این دلیل است که آناتومی بیضه‌های مرد در هر دو طرف یکسان نیست. واریکوسل می‌تواند در هر دو طرف به صورت هم‌زمان نیز ایجاد شود، اما نادر است. حدود ۱۰ تا ۱۵ مردان در طول زندگی خود دچار واریکوسل می‌شوند. گاهی اوقات واریکوسل هیچ مشکلی ایجاد نمی‌کند و بی‌ضرر است. اغلب واریکوسل‌ها می‌توانند درد یا مشکلات باروری ایجاد کنند یا به تدریج باعث کوچکتر شدن بیضه‌ها شوند.

علائم واریکوسل

اغلب مردان مبتلا به واریکوسل هیچ علائمی ندارند و به ندرت واریکوسل ممکن است باعث ایجاد درد شود. درد در واریکوسل ممکن است به صورت‌های زیر باشد:

درد ممکن است متفاوت بوده از درد تیز تا درد مبهم و خسته کننده

دردی که با ایستادن یا اعمال سنگین فیزیکی، به خصوص در طول دوره‌های طولانی، افزایش می‌یابد.

دردی که در طول روز بدتر می‌شود.

دردی که با دراز کشیدن بهتر می‌شود.

با گذشت زمان، واریکوسل ممکن است بزرگتر و قابل توجه تر شود.

واریکوسل ممکن است باعث ایجاد یک بیضه متورم شود، و اغلب همیشه در سمت چپ دیده می‌شود.

همچنین واریکوسل می‌تواند موجب ناباروری و رشد آهسته بیضه چپ در دوران بلوغ نیز شود.

علل واریکوسل چیست؟

علت دقیق واریکوسل مشخص نیست. با این حال، بسیاری از محققان بر این باورند که واریکوسل زمانی شکل می‌گیرد که دریچه‌های داخل سیاهرگ‌های طناب اسپرماتیک (طناب اسپرماتیک خون را به بیضه‌های شما منتقل می‌کند) از جریان خون به درستی جلوگیری می‌کنند و این امر باعث می‌شود خون در سیاهرگ‌ها تجمع یابد و متسع شوند و سبب آسیب به بیضه و کاهش میزان باروری شوند. همچنین به ندرت، غدد لنفاوی متورم یا سایر توده‌های غیر طبیعی در پشت شکم جریان خون را مسدود می‌کنند که به دنبال آن می‌تواند منجر به تورم ناگهانی سیاهرگ‌های اسکروتال (کیسه بیضه) شود که اغلب دردناک است. واریکوسل اغلب در دوران بلوغ شکل می‌گیرد. و معمولاً در سمت چپ رخ می‌دهد، که احتمالاً به دلیل موقعیت ورود بیضه چپ استرمیم شود.

واریکوسل یا واریس بیضه

گردآورنده: هاجر قربانی سوپر وایزر آموزش
سلامت بیمارستان نفت آبادان

تایید کننده: دکتر محمد نوری ارولوژیست، بورد

تخصصی جراحی کلیه و مجاری ادراری

منبع: کتاب هاریسون و برونر سودارث

تاریخ تهیه: زمستان ۱۴۰۱

تاریخ بازنگری: زمستان ۱۴۰۳

من را اسکن کن

کمک می‌کند تا بزرگ شدن غیر طبیعی سیاهرگ‌ها را تشخیص دهد.

سونوگرافی:

اگر معاینه فیزیکی بی نتیجه باشد، ممکن است پزشک شما سونوگرافی بیضه را توصیه کند. این تست با استفاده از امواج صوتی با فرکانس بالا برای ایجاد تصاویر دقیق از ساختارهای داخل بدن شما مورد استفاده قرار می‌گیرد تا اطمینان حاصل شود که علت دیگری برای علائم شما وجود ندارد. علائم واریکوسل در سونوگرافی، سیاهرگ‌هایی با قطر بیشتر از ۳ میلی‌متر و جریان خون غیر طبیعی در طی مانور والسالوا است. سونوگرافی همچنین می‌تواند اندازه بیضه‌ها را نشان دهد. همه ی اینها برای تصمیم‌گیری در مورد درمان پسران در سن بلوغ مفید است. با این حال اگر در طول معاینه فیزیکی مشکلی احساس نشود ممکن است سونوگرافی مورد نیاز نباشد. در مواردی خاص، ممکن است تصویربرداری بیشتر برای جلوگیری از علل دیگر واریکوسل، مانند تومور فشار دهنده ورید اسپرمتیک، توصیه شود.

عوامل خطر در واریکوسل

به نظر می‌رسد هیچ عامل خطر قابل توجهی برای ایجاد واریکوسل وجود ندارد.

عوارض جانبی

واریکوسل ممکن است باعث هر کدام از عوارض زیر شود:

چروکیدگی بیضه آسیب دیده (آتروفی):

بخش عمده‌ای از بیضه حاوی لوله‌های تولید کننده اسپرم است. هنگامی که این لوله‌ها آسیب ببینند، بیضه چروکیدگی و نرم می‌شود. گرچه علت دقیق کوچک شدن بیضه‌ها مشخص نیست اما درست کار نکردن دریچه ی سیاهرگ‌ها باعث می‌شود خون در رگ‌ها جمع شود و منجر به افزایش فشار داخل ورید و قرار گرفتن در معرض سموم موجود در خون شود که ممکن است باعث آسیب به بیضه‌ها شود.

ناباروری:

واریکوسل ممکن است دمای بیضه یا اطراف آن را بیش از حد بالا نگه دارد، که بر تشکیل اسپرم، حرکت و عملکرد آن تأثیر می‌گذارد.

تشخیص واریکوسل

معاینه‌ی فیزیکی: واریکوسل از طریق معاینه اسکروتوم توسط خود فرد یا معاینه توسط پزشک به طور معمول تشخیص داده می‌شود. اگر به اندازه کافی بزرگ باشد، پزشک شما قادر خواهد بود تا آن را لمس کند. با این حال اگر واریکوسل شما کوچکتر باشد، ممکن است پزشک از شما بخواهد، در حالی که ایستاده‌اید، یک نفس عمیق بکشید و نفس خود را تا زمانی که می‌توانید نگه دارید. این روش که به عنوان مانور والسالوا شناخته می‌شود به پزشک